

MÜCKE, Pavel - VANĚK, Miroslav. Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie. Praha: Fakulta humanitních studií UK v Praze, 2011. 293 s. ISBN: 978-80-87398-11-1.

Vojtěch Fencl, Iva Vorlíková

Název publikace nás odkazuje na myšlenku amerického historika Michaela Frische, jehož diskusní příspěvek na konferenci v Coloradu autory velmi ovlivnil. Frisch ve svém příspěvku publiku představil vztah orální historie k dalším veličinám, jako trojúhelník. V podstatě můžeme říci, že pokud se chceme zabývat orální historií, potřebujeme jeden vrchol trojúhelníku, představující vzpomínky pamětníků, další vrchol, odkazující na historická fakta a pokud chceme trojúhelník dokončit, je potřeba oba vrcholy spojit a zkoumat oba zdroje pomocí orálního výzkumu, jako takového. Bez vzájemné symbiózy těchto vrcholů by trojúhelník nikdy nebyl kompletní. Kniha je rozdělena do dvou základních částí – teoretické a praktické.

Teoretickou část zastupuje pravděpodobně nejrozšířenější tematicky věnovaný celek knihy, a to pohledy do historie. Kapitola věnující se historii všeobecně je dále pak rozdělena do několika podkapitol, kde rozebíráme rozdílný vývoj orální historie v několika zemích. Ve výčtu nechybí samozřejmě české země, Německo, Itálie, Francie, ale také Spojené státy americké, Čína a další. Čtenář tak dostává možnost uvědomit si rozdíly vývoje v jednotlivých státech a rozdíly pak mezi sebou vzájemně porovnat. Samozřejmě je nutno brát v potaz, že vývoj oboru orální historie většinou úzce souvisí s vývojem dějin v dané zemi všeobecně. Za zmínku stojí orální historie v Německu. V českém prostředí pak můžeme mluvit o vysoké úrovni tohoto odvětví. Autoři čtenáře odkazují opět na historická fakta, tentokrát snadnému vývoji nebrání válka, ale komunistický režim, poznamenávající naše země celou druhou polovinu minulého století. Oproti ostatním státům naši historici a historičky byli

znevýhodnění nedostatečným přístupem k odborné světové literatuře. O pravém rozkvětu české orální historie tak můžeme mluvit zhruba až od devadesátých let minulého století.

Praktická část knihy je nejlépe vystižena v kapitole s názvem *Rozhovor*. Tato kapitola je rozdělena do jedenácti podkapitol a je psána stylem „návodu“. Autoři zde velmi zdařile radí, jak má tazatel vést rozhovor správně. Neboť tato složka je v orální historii nejdůležitějším prvkem, věnují jí velký důraz. V kapitole je v podstatě napsáno, že klíč k úspěšnému a informačně bohatému rozhovoru je naplánování. Další podmínkou je funkčnost všech složek rozhovoru dohromady. Mezi nejdůležitější složky rozhovoru autoři řadí zejména: přípravu rozhovoru, vypracování projektu, výběr narátorů, výběr místa, přípravu techniky, ale také záznam a přepis rozhovoru. Autoři radí nejen správný postup, ale i to, čeho by se měl tazatel vyvarovat, jako je např. přílišné opravování narátora či malý projev zájmu o téma. Tato kapitola sama o sobě je nejdůležitějším prvkem praktické části knihy, mimo jiné i skvělou pomůckou, kterou ocení každý začínající orální historik.

Knihy je rozdělena necelými třemi sty stranami a psána odborným jazykem. Nemůžeme však říci, že jazyk by byl pro čtenáře nesrozumitelný, ba naopak. Práci nakladatelství rovněž hodnotíme velmi kladně, v textu jsme nenašli žádné chyby. Publikace čtenáře seznámí jak s historií, tak také se základními pravidly a metodami orální historie v praxi. Je tak výborným doplňkem pro historiky, kteří se chtějí začít této disciplíně věnovat. Celkově ji hodnotíme jako velmi kvalitně a přehledně zpracovanou publikaci, vhodnou pro rozšíření znalostí a metod v oblasti historie.